פרק שני הישן תחת הממה סוכה

זה הכלל כל שינטל האילן ויכולה לעמוד

בפני עצמה כשרה ועולין לה ביום מוב:

למ' מני מתניתין רבי עקיבא היא דתניאיי

העושה סוכתו בראש הספינה רבז גמליאל

פוסל ור"ע מכשיר מעשה ברבן גמליאל

ור"ע שהיו באין בספינה עמד ר"ע ועשה

סוכה בראש הספינה למחר נשבה רוח

ועקרתה אמר לו רבן גמליאל עקיבא היכן

סוכתד אמר אביי דכולי עלמא אהיכא

דאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה

לא כלום היא יכולה לעמוד בשאינה מצויה

דיבשה כ"ע לא פליגי דכשרה כי פליגי

בדיכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה ואינה

יכולה לעמוד יּ(ברוח שאינה מצויה דיבשה)

רבן גמליאל סבר סוכה דירת קבע בעינן

וכיון דאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דים

לא כלום היא ר"ע סבר יסוכה דירת עראי

בעינן וכיון דיכולה לעמוד ברוח מצויה

דיבשה כשרה: או על גבי גמל כו': מתני'

מני רבי מאיר היא דתניא העושה סוכתו

על גבי בהמה ר"מ מכשיר ורבי יהודה פוסל

מ"ט דרבי יהודה אמר קרא יחג הסוכות

תעשה לך שבעת ימים יסוכה הראויה

לשבעה שמה סוכה סוכה שאינה ראויה

לשבעה לא שמה סוכה ורבי מאיר הא נמי

מדאורייתא מחזא חזיא ורכנן הוא דגזרו בה

יעשאה לבהמה דופן לסוכה ר"מ פוסל

ור' יהודה ימכשיר שהיה סרבי מאיר אומר

כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו

לא דופן לסוכה ולא לחי למבוי ולא פסיז

לביראות ולא גולל לקבר ימשום רבי יוםי

הגלילי אמרו אף אין כותבין עליו גימי

נשים מ"ם דר' מאיר אביי אמר שמא תמות

רבי זירא אמר שמא תברח בפיל קשור כולי

עלמא לא פליגי דאי גמי מיית יש בנבלתו

י' כי פליגי בפיל שאינו קשור למאן דאמר

שמא תמות לא חיישינן למאן דאמר גזרה

שמא תברח חיישינן למאן דאמר גזרה שמא

תמות ניחוש שמא תברח אלא בפיל שאינו

השור כולי עלמא לא פליגי כי פליגי בבהמה

יד אב מייי פ״ד מהלי סוכה הלי ה טוש"ע מ"ח ס" תרכח סעיף ב: טוש"ע א"ח סי תרל :סעיף יא

לעזי רש"י

לוריי"ר. דפנה. ביי"ש. גרגירים (וכפרט פירות הדפנה).

רבינו חננאל

ואוקימנא ביכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה ואינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דים, ור׳ עקיבא היא, דאמר סוכה דירת עראי בעינן, וקיימא לן כוותיה. על גבי הגמל כשרה. ואין עולין לה ביום טוב. ואוקימנא לר׳ מאיר. דתניא העושה סוכתו על גבי בהמה, ר' מאיר מכשיר, ור' יהודה פוסל, משום דבעי סוכה דחזיא ליה לשבעת ימי החג. כדכתיב בסכות תשבו שבעת ימים, והא אין יכול לעלות לה ביום טוב, דתגן אלו הן משום ור' מאיר אמר לך, הא גזרו בה. ת״ר עשאה לבהמה דופן, ר' מאיר פוסל ור׳ יהודה מכשיר, שהיה ר' מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותן לא דופן מאי טעמא דר' מאיר, אמר אביי גזירה שמא תמות כו׳. משום גזירה פוסל מכלל דדופן מעליא הוא, והא איכא רווחא דמכריסה לה בהוצא ודפנא, ומשום

שלא תרבע תחתיה, תלאה

בחבלים כר.

דתניא העושה סוכתו בראש הספינה. שפיר גריס נכרייתה בראש העגלה דפליגי נמי בראש העגלה כדפרישי׳ לעיל (דף כא: נד"ה שאין) ולא כמו שפי' ר"ת בפ"ק (דף ז: ושם בד"ה מו ג מיי שם הלכה מו העושה): על גבי בהמה. פ"ה נתן דלתות על ב' סוסים להיותם

> הרקעית הסוכה ועשה למעלה מחילות וסיכך רבי יהודה פוסל ומכאן קשה לפ"ה דמתניתין דלעיל (דף כא:) גבי סמך סוכתו בכרעי המטה כדפי׳ לעיל וי״מ דהכא לאו במיטלטל הסכך על גבי הבהמה דא"כ למה לי קרא לר׳ יהודה תיפוק ליה משום דאין לה קבע כדפרישית לעיל אלא העמיד סוכה על ד' הונדסים וסמך עליהן הסכך והכנים שם הבהמה ועשה עליה קרקעיתה ומחיצותיה עד לסכך

גבי בהמה ביום טוב: סוכה הראויה לשבעה. מהאי פיסקא בראש האילן או

דלא חזיא לשבעה דאין עולין על

טעמא נמי היה פוסל בסוכה על גבי אילן: ורבי יהודה מכשיר. בשלח סמך הסוכה על גבה איירי דא"כ הויא לה כסמכה בכרעי המטה: ולא גולל לקבר. כשהמת מונח בקבר מניחין על הקבר אבן גדולה לסתום את חללה והוא נקרא גולל כדמוכח במסכת אהלות פרק ט"ו [מ"ח] דתנן קורה שעשאה גולל לקבר בין מוטה על לידה בין עומדת שבות לא עולין באילן לקבר בין מוטה על לידה בין עומדת אין טמא אלא כנגד הפתח ועוד תניה בתוספתה דההלות [פט"ו ע"ש] גל נמי מדאורייתא חזיא ורבנן של לרורות גולל שלקבר הנוגע בתוכו עד ארבעה טפחים טמא דברי רבי יהודה וחכמים אומרים אינו טמא אלא סדר הפנימי לורכו של קבר משמע דנקרא גולל מה שסותם החלל לסוכה ולא לחי למבוי כרי. ועוד תניא בתוספתא דאהלות סוף פרק י (שני) שתי אבנים גדולות של ארבעה טפחים שעשאן גולל לקבר המאהיל על גבי שתיהן טמא ניטלה חחת מהן המחהיל על גבי שניה טהור מפני שיש לטומאה דרך שתלא מכל הני משמע שתחת הגולל כולו חלל ואע"ג דבפ׳ בהמה המקשה (חולין דף עב.) נפקא טומאת הגולל מדכתיב על פני השדה דמשמע דאין דבר על גבי הגולל ועומד מגולה על פני השדה זימנין דאינו מגולה כי ההיא דגל של לרורות דאינו טמא אלא סדר הפנימי ודופק הנזכר בכל מקום עם הגולל הם אבנים שהגולל נשען עליהם כדתנן פרק ב' דאהלות ומ"דן ואיזהו דופק את שהגולל נשען עליו אבל דופק דפקין טהור דפעמים מניחין אבן לסמוך אותה שהגולל נשען עליה והים נהרחת דופק דפקין ולריך לדקדק הא דאמר פ׳ העור והרוטב (חולין דף קכו:) דגולל מטמא במגע ובאהל היכי דמי בשלמא מגע אפשר

הואיל ואם ינטל האילן נופל קרקעית הסוכה שאינו יכול לעמוד בסמיכת שתים שבארץ אין עולין לה ביום טוב דמשתמש באילן: בב" לא כלום היא. דאפי׳ דירת עראי לא הויא: שאינה מצויה דיבשה. הוי כרוח מלויה דים: יכולה לעמוד ברוח שחינה מלויה

דיבשה. דהיינו רוח מלויה דים דכולי

עלמא כו' אף ע"ג דאינה עומדת ברוח שאינה מלויה דים דאפי׳ למאן דבעי סוכה דירת קבע איכא: על גבי בהמה. כגון נתן דלתות על שני סוסים והם קרקעית הסוכה ועשה למעלה מחילות וסכך: הראוי׳ לשבעה. והשתא דגזור רבנן אין עולין לה נמלאת שאינה ראויה ליום ראשון: ולה פסין לבירחום. דתנן בעירובין (דף יו:) עושין פסין לביראות ארבע׳ דיומדין לבור שברשות הרבים והבור עמוק עשרה דהוא רה"י ואין יכול למלאות ממנה אלא אם כן מוקף מחילות ומפני בהמות עולי רגלים התירו המחילות בארבעה דיומדין לארבע פיאות ואמר ר' מאיר דלא עבדין חדא מהנך בבעלי חיים וטעמא מפרש לחמן: ולא גולל לקבר. כלומר אם עשאוהו כיסוי לארונו של מת אין שם גולל עליו לטמא דאמרי׳ בבהמה המקשה דגולל מטמא במגע ובמשא ובאהל דתניא (חולין דף עב.) על פני השדה לרבות גולל ודופק: ור' יוםי הגלילי. מפרש לקמיהם טעמה: גורה שמא סמות. הבהמה ביום טוב ותפול ואין כאן דופן ונמלא בטל ממלות סוכה ולקמיה [כד.] פריך ובגולל דקולא היא מאי טעמיה: קשור. דליכא למיחש שמא תברח: דכולי עלמא. בין לאביי בין לרבי זירא מכשיר רבי מאיר: דאי נמי מיים. ויפול יש בנבלתו עשרה: מיחה לא שכיחא. ואפילו רבי מאיר לא פסיל: והאיכא רווחא. דביני כרעי שהיא פירלה ואפי׳ כשהיא חיה: דעביד ליה. גדר בין רגליה: בהולח ודפנח. הוצא לולבי דקל. דפנא ענפי עץ שקורין לורי"ר וגדל בו פרי שקורין באייש: רבעה. רובלת: אשלי. חבלים: הה מסיחה בחשלי מלעיל. ואם תמות אינה נופלת: זימנא דמוקי לה פחום מג' כו'. פעמים שחין בגובהה של בהמה אלא שבעה ומשהו וסוכה עשרה דקאי לה בפחות משלשה סמוך לסכך ואמרינן לבוד:

קשורה למ"ד גזרה שמא תמות חיישינן למ"ד גזרה שמא תברח לא חיישינן ולמאן דאמר גזרה שמא תברח ניחוש שמא תמות יימיתה לא שכיחא והאיכא רווחא דביני ביני דעביד ליה בהוצא ודפנא ודלמא רבעה דמתיחה באשלי מלעיל ולמאן דאמר גזרה שמא תמות גמי הא מתיחה באשלי מלעיל זמנין דמוקים בפחות משלשה סמוך לסכך

מן הצד אלא באהל מאי אריא משום גולל תיפוק ליה משום שהקבר סתום ותניא במיר פ׳ כהן גדול (דף נג:) או בקבר זו קבר סתום דאמרי׳ טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואין לומר דאילטריך היכא דאין המת בקבר דאי ליחיה אם כן לא מטמא משום גולל דאפי? כי איתיה ויש מקום לטומאה לנאת לא מטמא ואין לומר נמי כגון דבולט חוץ לקבר דהא מה שחוץ לקבר טהור כדקאמרינן אין טמא אלא כנגד הפתח דהא דקתני סיפא עשה ראשה גולל לקבר אין טמא אלא עד ארבעה טפחים ההיא כשנתנה על הקבר מעומד איירי דכולה כנגד הפתח ועד ארבעה דקתני היינו בגובהה דומיא דההיא דגל של לרורות לרבי יהודה ומיהו מלינן למימר דאילטריך למאסיל על הגולל כנגד מחיצות הקבר שהגולל מונח עליהם דאע"ם שאין מאסיל כנגד חלל הקבר טמא משום דמאסיל על הגולל דאם אין שם גולל טהורים: בפיל קשור כולי עלמא לא פליני. לשון הש"ם משונה כאן משאר מקומות דרבי זירא ואביי תרוייהו מפרשי טעמא דרכי מאיר והוה ליה למימר מאי בינייהו והוא מפרש והולך בלשון פליגי: המשא דשמה תבות ניחוש שמא תברח. דאע"ג דלמאן דאמר שמא תברח נמי על כרחך ר' יהודה דמכשר לא חייש מ"מ אביי אליבא דר"מ דחייש למיחה דלא שכיחא כ"ש דיש לו לחוש לשמא תברח דשכיחא:

א) לעיל ז:, כ) ול"ל ברוח מלויה דים כך גירסת מוספות לעיל ז: ד"ה העושה וכ"ג הרח"ש והר"ן], ג) [לקמן כו:], ד) עירובין מד., ה) [שם טו:], ו) [שס], ו) [יומא יג.], ה) [דף כד:], ט) [ל"ל שעשאו גוללן, י) ול"ל שלישין, כ) [וע"ע תוס' ברכות יט: ד"ה מדלגין וכו"],

תורה אור השלם 1. תג הסכת תעשה לך שָׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךְ מגרנף ומיקבף: דברים טז יג

מוסף רש"י

בראש הספינה. שהיא גבוהה מחד. כספינות הים שהו גדולות והרוח בחה ועוקרתה (לעיל ז:).

(שם) וְהָיָה כְּכַלֹת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וּפְּקְדוּ שָׁרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם, וְהָיָה כְּכַלֹת הַשֹּׁטְרִים לְדֵבֵּר אֶל הָעָם וּפְקְדוּ שָׁרֵים מֵאֲחוֹרִיהֶם, הְעָם, וּבְעֲקֵבוֹ שֶׁל עָם. מַעֲמִידִין זְקִיפִין לִפְנֵיהֶם, וַאֲחוֹר, הְּרְשׁוּת בְּיָדוֹ לְקַפֵּחַ וְכַשִּׁילִין שֶׁל בַּרְזֶל בִּידִיהֶן, וְכָל הַמְבַקֵשׁ לַחֲזֹר, הְרְשׁוּת בְּיָדוֹ לְקַפֵּחַ אֶת שׁוֹקִיו, שֶׁהְחִלָּת נִיסְה נְפִילְה, שֶׁנָּאֲמֵר (שְּמוֹאל א ד) נְס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגִּפְה גְדוֹלְה הְיְתָה בְעָם, וּלְהַלְן הוּא אוֹמֵר (שם לֹא) וַיְּנָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים וְגוֹי:

The mishna continues its discussion. The verse states: "And it shall be, when the officers conclude speaking to the people, that captains of legions shall be appointed at the head of the people" (Deuteronomy 20:9). The mishna adds: As well as at the rear of the people. The officers station guards [zekifin] in front of them, and other guards behind them, and they have iron rods [kashilin] in their hands. And with regard to anyone who attempts to turn back and flee from the war, the guard has license to beat [lekape'aḥ] his legs because the beginning of fleeing is a downfall on the battlefield, as it is stated: "Israel has fled before the Philistines, and there has been also a great slaughter among the people" (I Samuel 4:17), and likewise it says further on: "And the men of Israel fled from before the Philistines, and fell down slain in Mount Gilboa" (I Samuel 31:1).

been stated (*Mishlei* 1:5): "The learned [person] will listen and increase his knowledge, and the contemplative [one] will acquire profundities." "And one who seeks to be purified is assisted" (*Shabbos* 104a). "For the Eternal will impart wisdom, from His mouth [will come] knowledge and understanding" (*Mishlei* 2:6), to direct each person's path before his Creator.

The nature of piety is the same for everyone, yet it can be acquired in all walks of life

We can easily understand that every person needs direction and guidance in accordance with his skills and his occupation, since the path of piety appropriate for one whose "Torah is his vocation" is unsuitable for one who must place himself in the employ of another; and neither of these ways is suitable for one who is engaged in his own business. And this is the case regarding all the other particulars of human affairs in the world: there is a path to piety that is suitable to each and every individual, whatever his [vocation]. This is not to say that the nature of piety varies, for it is the same for everyone, since its goal is to bring pleasure to the Creator. But in view of the fact that circumstances are always changing, the means leading toward the implementation of the goal must also vary, according to the circumstances that prevail. It is possible that someone who out of necessity is a simple artisan may become a completely pious person, like an individual who never stops learning. And it states (ibid. 16:4): "The Eternal created everything for His own sake." And it says (ibid. 3:6): "In all of your ways know Him, and He will direct your paths."

ווָה פַשׁוּט, כִּי כָל אָרָם לְפִי הָאָמְנוּת אֲשֵׁר חברו: ולא זה וזה דרך החסידות הראוי בַּסְחוֹרָתוֹ. וְכֵן כָּל שְׁאָר הַפְּרָטִים אֲשֶׁר בְּעִסְקֵי הָאָדָם בַּעוֹלָם, כָּל אֶחָד וְאָחָד לְפִי מֵה שֶּׁהוּא, רְאוּיִים לוֹ דַּרְכִי הַחָסִידוּת. לֹא לְפִי שֶׁהַחֲסִידוּת מִשְׁתַּנֶה – כִּי הִנֵּה הוּא שְׁוֶה לְכָל נָפֶשׁ וַדָּאי, הוֹאִיל וְאֵינָנוּ אֶלָא לַעֲשׁוֹת מָה שֶׁיַשׁ נָחַת־רוּחַ לְיוֹצְרוֹ בּוֹ. אֲבָל הוֹאִיל וְהַנּוֹשְׂאִים מִשְּׁתַנִים, שָׁלֹא יִשְׁתַנוּ גָם הָאֶמְצָעִים הַמַּגִּיעִים אוֹתָם אֵל הַתַּכְלִית – כָּל אָחָד לְפִי עִנְיָנוֹ. וּכְבָר יָכוֹל לְהִיוֹת חָסִיד גָמוּר אִישׁ שֶּׁמִפְּנֵי צָרְכּוֹ הוּא בַּעֵל מְלָאכָה פְּחוּתָה, כְּמוֹ מִי אָשֶׁר לֹא יִפְּסק מִפִּיו הַלְּמוּד. וְכָתוּב וִשְׁם טוֹ, ד): "כֹּל פָּעֵל ה׳ לַמַּעֻנַהוּ״. וְאוֹמֵר וֹשִׁם ג. וו: ״בְּכָל דְּרָכֶיךְ דָעַהוּ, וְהוּא יִישֵּׁר

Jewish Resilience: What Kind of Sukkah are You?

Discussion Questions:

Gemara in Sukkah 23a:

1 - What kind of Sukkah are <u>you</u>? Are you Aray or Keva? What does Hashem <u>require</u> of you? [Remember: The hashkafa accords with the halacha, and the halacha accords with the hashkafa – and the halacha is like Rebbe Akiva (see Shulchan Aruch, Orach Chaim 628:2)]

Mishna in Sotah 8:6:

2 - Are you making use of your "guards" on the front lines to help you get back up when the winds of life uproot your Sukkah? Who/What are your "guards" – both in front and behind? They might differ! [Remember: Our rabbis tell us that battles in the Torah teach us how to handle our personal battles against the yetzer harah.]

Chapter 26 of Mesilit Yesharim:

3 - Are you following a path to chasidut/piety? Are you on the correct path for <u>YOUR</u> individual circumstances? Is that path helping you when your Sukkah falls down? [Take chizuk: There IS a unique path that is perfect for you! You just need to <u>make the time</u> to find it!]

Reflection Points:

- A The chidush of our Gemara is NOT that we need to create a Sukkah that can hold up to any common wind, irrespective of location. The chidush of the Gemara is that your Sukkah WILL fall (i.e. you will make mistakes, etc. in your personal life) but now that your Sukkah has fallen, what are you going to do about it? "Akiva, where is your Sukkah?!" How are you going to handle the fact that you fell? How do you bounce back? THAT'S the test Hashem is sending you! You didn't fail by falling. You only fail, if you don't get back up and rebuild. That's the chidush.
- B Finding your personal derech/path in Torah <u>and</u> your unique talents/ strengths:
 - 1) Help you rebuild your Sukkah when it falls
 - Motivate you to get back up when you fall in battle against your yetzer harah
 - 3) Are the tools that Hashem gave you to assist in rebuilding the "fallen Sukkah of David" (the Bet HaMikdash) [may it be rebuilt, speedily, in our days]